

ourselves, other people, situations.

Modern scientists view competence approach as the basis for a new paradigm of education and the creation of a single European Indicator of space. In Ukraine, normative basis of the introduction of competence approach laid down in the National Doctrine of Education, Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine "On Approval of the Plan of Action for the quality of higher education in Ukraine and integration into the European and also global education community" and other programs and directives .

Competence approach caused the international community transition to an information society, where the priority is not considered a mere accumulation of future specialist knowledge and skills, and ownership information search skills, ability to self for training and professional activities; the need to be competitive, requiring higher schools providing future professionals to integrate basic features in different societies, to act, to cultivate. This approach to professional training of social reorientation means the outcome of the process of education in terms of activity.

Key words: *training of social workers, functional, role, competence approaches, general competence, professional competence.*

УДК 316.61:34316.61:34

Л. В. Висоцька

Криворізький коледж НАУ

ПРАВОВА ОСВІТА В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ГРОМАДИ

У статті актуалізовано значення правової освіти для сталого розвитку громади як первинного осередку соціалізації особистості й основи розвитку правової, соціальної держави. Вивчення тематичних джерел інформації, досліджуваної проблематики, їх аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація дозволили розтлумачити поняття «громада», «правова освіта», відтворити систему правової освіти населення та форми, методи, засоби її здійснення на місцях. З'ясовано, що сталий розвиток громади залежить від рівня правової обізнаності та правової культури особи, що забезпечується правовою освітою. Перспективою подальших досліджень визначено реформування змісту правової освіти, з метою забезпечення її практичного значення.

Ключові поняття: *правова освіта, територіальна громада.*

Постановка проблеми. Стрімке оновлення національного законодавства, викликане необхідністю реформування провідних сфер суспільного життя в країні, передусім, проведенням децентралізації влади, змінює правову реальність навколо нас, що може викликати в особистості, яка нездатна швидко адаптуватися до запитів сьогодення, дезорієнтацію в соціумі, відчуття незатребуваності, девіантну поведінку, ріст злочинності. Система правових знань, навичок, умінь, що формуються у громадян в процесі соціалізації, не завжди відповідає практичній їх значущості. Тому, останнім часом неабиякої популярності набуває проблематика стану, змісту, форм правової освіти (далі – ПО) населення, особливо в соціокультурному просторі громади, що виступає первинним осередком соціалізації особистості.

Європейське вибір української держави безпосередньо вимагає якості ПО, яка являється центральним механізмом у формуванні правосвідомості та високого рівня правової культури особистості.

Сучасність робить запит на людину, яка критично мислить, володіє основними знаннями про державу і право, знає свої права й обов'язки, уміє використовувати законодавчу базу держави для відстоювання своїх інтересів, громадської позиції. Тому сьогодні дуже актуальним і важливим є пошук ефективних засобів, методів і схем оновлення ПО таким чином, щоб її зміст відповідав правовим традиціям та діючому законодавству. Актуалізація вивчення теоретико-правових питань ПО необхідна насамперед не лише задля здійснення наукового аналізу її складових, але й через потребу запровадження нових підходів вдосконалення її змісту в сучасних умовах розвитку українського громадянського суспільства.

На державному рівні потребують вирішення питання правосвідомості населення, подолання правового нігілізму, зниження рівня дитячої злочинності, усвідомлення громадянами особистих прав і обов'язків та потреби в правових знаннях, про що йдеться в Національній програмі правової освіти населення в Україні (Указ Президента України № 992, від 18.10.2001 р.) та в інших законодавчих актах (Закон України «Про освіту», 1991 р.; Закон України «Про загальну середню освіту», 1999 р.; 2013р.; Указ Президента України № 344/2013 «Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.», Постанова Кабінету Міністрів України № 964 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад», 2000 р.).

Розбудова України як правової держави, становлення громадського суспільства, формування зрілої, творчої особистості, з чіткою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості неможлива без високого рівня правової обізнаності та культури населення на місцях. В умовах кризової економічної ситуації, соціальної невлаштованості населення, зростання рівня злочинності, у тому числі серед молоді, єдиним дієвим засобом на шляху подолання правового нігілізму стає ПО. Людина проходить свою первинну соціалізацію в рамках соціокультурного середовища громади, яка є соціально-локальною ланкою держави, де й починається становлення її, як особи-правової, тому варто розглянути стан ПО на місцях.

Аналіз актуальних досліджень. У сучасному науковому дискурсі досліджуються різні аспекти ПО: *історія становлення та розвитку ПО* (Б. Андрусишин, А. Гуз, В. Кахнич, О. Костенко, І. Кучинська); *ПО майбутніх педагогів* (Б. Андрусишин, А. Галавацька, І. Федоров, Д. Клочкова, О. Іваній, Л. Рябовол, С. Скворцова); *правова компетенція інших спеціалістів* (І. Богданова, Г. Лазарчук, Н. Логінова, О. Makeєва, О. Кравченко); *теорія і зміст ПО* (С. Гавриш, А. Колодій, В. Копейчиков, В. Опришко, О. Пометун, Т. Ремех, Л. Рябовол, В. Сутковий, І. Федоров, Т. Філіпенко, С. Шимон, Ф. Шульженко та ін.); *методологія ПО* (І. Бенедик, О. Петришин, М. Цвік) тощо. Як бачимо, серед досліджуваних питань науковці майже не приділяють уваги дослідженням регіональних/локальних факторів впливу на стан розвитку ПО як у державній площині, так і на місцях.

Мета статті – актуалізувати значення ПО для сталого розвитку громади, як основи правової, демократичної, соціальної держави; розглянути взаємозалежність розвитку територіальної громади й ПО населення.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить теоретичний аналіз і узагальнення наукової літератури та нормативно-правової бази держави для встановлення сутності понять «правова освіта» і «громада» та визначення сучасного стану правової освіти населення в соціокультурному просторі громади.

Виклад основного матеріалу. Формування правосвідомої особистості здійснюється в процесі її соціалізації, тобто в середовищі проживання: у сім'ї, у закладах дошкільної освіти, школі, колі друзів, знайомих, колег, що стає життєвим простором. У межах такого простору, зумовленого територіальними, соціально-економічними, культурними особливостями, формується громадська думка, громадська позиція, модель суспільної поведінки, закладаються основи правової культури, які в рамках держави, притаманні лише цій групі осіб. Таку групу осіб, що має спільні ознаки, повне або часткове самоврядування прийнято називати громадою [1].

Для визначення взаємозалежності ПО і громади насамперед слід розглянути тлумачення поняття «громада».

Таблиця 1

Поняття «громада (територіальна громада)»

Автор / Джерело	Тлумачення
Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР	<i>Територіальна громада</i> – це жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, що мають єдиний адміністративний центр, сільську раду [5]
О. Батанов	<i>Територіальна громада</i> – це первинний суб'єкт місцевого самоврядування, що складається з фізичних осіб – жителів (громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, біженців, вимушених переселенців), що постійно мешкають, працюють на території села (або добровільного об'єднання в спільну громаду кількох сіл), селища або міста, безпосередньо або через сформовані ними муніципальні структури вирішують питання місцевого значення, мають спільну комунальну власність, володіють на даній території нерухомим майном, сплачують комунальні податки та пов'язані індивідуально-територіальними зв'язками системного характеру [2]

О. Безпалько / Соціальна педагогіка	<i>Громада</i> – це групова соціальна спільнота, члени якої мають спільні географічні та соціокультурні ознаки (місце проживання, інтереси, віросповідання, цінності, національність тощо) та взаємодіють між собою з метою задоволення певних потреб чи розв'язання проблем. Виокремлюють резидентні (географічні), ідентифікаційні (професійні, молодіжні, жіночі, релігійні тощо) громади та громади за інтересами [3]
Л. Муркович	<i>Територіальна громада</i> – первинний елемент місцевого самоврядування й поряд з іншими її елементами, як то представницькі органи місцевого самоврядування, їх виконавчі органи й посадові особи, органи самоорганізації населення тощо, покликана забезпечити захист інтересів жителів певної адміністративно-територіальної організації [6]
Центр місцевої активності України	<i>Громада</i> – обмежена в розмірах спільність людей, яка виділяється із соціального цілого на основі певних ознак [9]

З вищенаведених визначень бачимо, що досліджуючи різні аспекти поняття «громада», науковці посилаються на державне законодавство в галузі самоврядування, в тому числі на Основний Закон – Конституцію України (1996 р.) та сходяться у тому, що громада – це територіально-адміністративна категорія. Тому частіше у науковому дискурсі зустрічаємо визначення саме «територіальна громада», під яким розуміється адміністративно-територіальна одиниця держави, що являє собою об'єднання людей у рамках певної територіальної приналежності й має власну структуру, систему цінностей з міцними та стійкими взаємозв'язками, які забезпечують її цілісність в умовах трансформації політичної, соціально-правової реальності та інтеграції.

Територіальний простір громади виступає соціокультурним осередком життя особистості, у межах якого виробляються норми поведінки, формується громадська думка, традиції, цінності. На думку Ю. Степанова, соціокультурний простір громади перебуває в постійній трансформації та являє собою час заперечення й переоцінки цінностей, пошуку нових способів збереження та трансляції досвіду, пов'язаних із занепадом традиційних і одночасним виникненням нових соціокультурних структур [12]. Трансформація соціокультурного простору є невід'ємною частиною державно-правового розвитку. Розвиток громади, як, до речі, і держави, залежить від рівня розвитку особистості. Для збереження сталого розвитку в умовах реформування всіх сторін суспільного життя держави та зростання ролі локальної демократії, громада робить запит на особистість яка має глибокі правові знання, високий рівень правової культури та є право свідомою, що може належним чином забезпечити лише якісна ПО. Тому громада робить соціальний запит системі освіти на зростання місця і

значення в ній ПО, як найважливішого чинника розвитку громадянського суспільства та правової демократичної держави в Україні, громадяни якої будуть взаємоіснувати та співпрацювати в соціально-політичній згоді, як між собою, так і з органами місцевого самоврядування, державного апарату, політичними та громадянськими організаціями. Для більш детального розуміння впливу ПО на рівень розвитку громади, варто з'ясувати її суть і значення.

Таблиця 2

Концепт «правова освіта» в науково-педагогічному дискурсі

Автор / Джерело	Тлумачення
Постанова КМУ № 366 від 29.05.1995р. «Програма правової освіти населення»	<i>Правова освіта населення</i> – процес засвоєння знань про основи держави і права, виховання у громадян поваги до закону, до прав людини, небайдужого ставлення до порушень законності і правопорядку. Правова освіта – це необхідний елемент правової культури [10]
Указ ПУ № 992/2001 від 18.10.2001 «Про Національну програму правової освіти населення»	<i>Правова освіта</i> населення полягає у здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації громадянами своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків. Правова освіта є складовою частиною системи освіти й має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості особи, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як члена громадянського суспільства [14]
С. Гусарев (Юридична деонтологія)	<i>Правова освіта</i> – це структурний компонент освіти в Україні, процес набуття правових знань, навичок та вмінь, формування поваги до права, закону, прав і свобод людини, відповідних правових орієнтацій та оцінок, правових поведінкових установок і мотивів правомірної поведінки тощо [8]
О. Борисовець	<i>Правова освіта</i> – це сукупність організаційно-виховних, інформаційних, процесуальних та інших заходів, за допомогою яких здійснюється процес професійного відбору кадрів, їх правового виховання та навчання для вирішення практичних завдань соціального життя, задоволення законних потреб та інтересів членів суспільства [4]
М. Требін	<i>Правова освіта особистості</i> – це цілеспрямований, організований, навмисний педагогічний процес впливу на свідомість людей за допомогою системи спеціально створених правоосвітніх форм, засобів і методів з метою формування високого рівня правосвідомості та правової культури; це невід'ємна складова процесу соціалізації особистості, який включає як цілеспрямований вплив на суб'єкт, так і спонтанні процеси, що впливають на нього [13]
Н. Оніщенко	<i>Правова освіта</i> – це система виховних навчальних дій, спрямованих на формування умов для формування поваги

	до права, власних уявлень і настанов, заснованих на сучасних правових цінностях суспільства, концепцій, достатніх для захисту прав, свобод і законних інтересів особи та правомірної реалізації її громадянської позиції; це єдина загальнодержавна система усвідомлення ролі і дієвості права, вивчення чинного законодавства; невід'ємна частина загальної культури громадянина, умова формування правосвідомості [7]
--	---

Звернення до державної законодавчої бази та публікацій вітчизняних науковців дозволяє сформулювати робоче визначення розглядуваного поняття. ПО – структурний комплексний компонент освіти України, що являє собою:

- діяльність органів влади, юстиції та освіти, направленої на розробку і запровадження напрямів, програм, рекомендацій, механізмів інформаційного та методологічного характеру з приводу забезпечення правової освіченості населення;
- комплекс заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття населенням правових знань та навичок;
- процес засвоєння правових знань, умінь і навичок з метою формування правової свідомості, правової культури особистості для реалізації правових поведінкових установок існування соціально неоднорідного суспільства.

ПО являє собою комплекс заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на становлення належних умов для набуття громадянами правових знань, умінь і навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків [10]. Саме такий зміст поняття ПО, її мета й завдання визначені в Національній програмі правової освіти населення в Україні.

Тривимірність наведеного визначення (нормативне регулювання – двосторонній освітньо-виховний процес) зумовлює ригідність системи ПО.

Структурна система ПО сьогодні являє собою сукупність навчальних і навчально-виховних закладів, які відповідно до закону здійснюють непрофесійну правову та професійну юридичну освіту [8].

Переважна роль у поширенні правових знань і проведенні правових роботи серед учнівської молоді належить освітянам. Пріоритетним напрямом роботи з правового виховання ними визнається співпраця з органами державної влади, громадськими організаціями, представниками внутрішніх справ, прокуратури, кримінальної міліції тощо. Серед поширених форм правоосвітньої роботи чільне місце посідає позакласна виховна робота спрямована на проведення правовосвітніх тематичних заходів з учнівською молоддю громади. Щодо профілактики правопорушень, корекції девіантної поведінки, актуалізації права та авторитету законності на базі закладів освіти проводяться лекторії, бесіди,

конференції, соціальні та профілактичні акції, тренінги, тижні права тощо. Поряд з цим основним джерелом правової теорії для учнівської молоді виступає правове навчання (вивчення правознавства (основ правознавства) в школі). Практична значущість правознавства, яке розкриває зміст ПО, залежить від стану законодавства (нормативного права), яке перебуває в стані постійної трансформації в умовах реформування.

Сьогодні, в умовах інтенсифікації життя, спричиненої низкою факторів, правові норми змінюються швидше, ніж оновлення змісту підручників. Недоліком ПО громади є те, що при формуванні її змісту недостатня увага приділяється врахуванню полікультурних, соціально-економічних, моральних особливостей соціокультурного простору територіальної громади. Це є причиною того, що ПО учнівської молоді громади носить теоретичний характер. Відсутність навичок брати активну участь у житті суспільства, розвиненого почуття відповідальності за долю країни може стати серйозною перешкодою на шляху розбудови правового суспільства.

З метою координації та методичного забезпечення ПО утворено Всеукраїнську міжвідомчу координаційно-методичну раду з правової освіти населення, яка є постійно діючим дорадчим органом при Міністерстві юстиції України. Головою ради за посадою є міністр юстиції. Рада діє на основі Положення про неї (затвердженого Кабінетом Міністрів України 29.05. 1995р.). Серед основних завдань ради є: надання методичної допомоги органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, об'єднанням громадян, навчальним закладам та закладам культури, науковим установам, видавництвам та видавничим організаціям, засобам масової інформації щодо організації заходів, спрямованих на підвищення правосвідомості та правової культури населення та ін. [10]. Реалізація цих завдань на місцях здійснюється системою координаційних рад: міжвідомчі координаційно-методичні ради з питань правової освіти населення при обласних державних адміністраціях та районні, міські міжвідомчі координаційно-методичні ради з правової освіти населення.

На прикладі Криворізької міської міжвідомчої координаційно-методичної ради (далі – Рада), яка посіла перше місце за результатами визначення кращої організаційної роботи МКМР (Наказ № 399/8 Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області від 25.05.2015), зупинимось на основних формах і методах роботи щодо ПО населення громади. Завдання, мета та принципи роботи Криворізької громади визначаються у Програмі правової освіти населення Криворізького району на 2012 – 2015 рр. (Рішення Криворізької районної ради Дніпропетровської області № 179 – Х/VI від 28.12.2011 р.), пріоритетним серед яких є підвищення загального рівня правової свідомості та правової культури громадян, формування у громадян поваги до права шляхом:

- визнання правової освіти населення одним з основних чинників формування високої правосвідомості та правової культури окремих громадян і суспільства;

- активної участі в організації та здійсненні заходів із правової освіти населення органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, навчальних і культурних закладів, наукових установ, міжвідомчих координаційно-методичних рад з правової освіти населення, видавництв і видавничих організацій, засобів масової інформації та поєднання комплексу заходів у сфері правової освіти, що здійснюються цими органами, організаціями, закладами й установами;

- забезпечення відкритості правової інформації, доступу всіх верств населення до її джерел;

- систематичного й безперервного поширення серед населення знань про право й державу, у тому числі шляхом оприлюднення в офіційних виданнях, інших засобах масової інформації нормативно-правових актів, поширення правової літератури;

- безпосередня участь юристів у поширенні правових знань [11].

У правовій обізнаності громадян зацікавлена й державна влада. Це виражається в інтенсивному пошуку методів забезпечення взаємодії держави з громадянським суспільством. У європейській політичній практиці така взаємодія забезпечується зв'язками політичної влади з громадськістю. Імплементация європейського досвіду відбувається і в Україні, про що свідчить поява на сайтах органів державної влади окремих закладок доступу громадян до інформації, а саме:

- Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/>): «Звернення громадян», «Подати петицію», «Публічна інформація»;

- Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua/>): «Звернення громадян», «Публічна інформація»;

- Міністерство освіти і науки України (<http://mon.gov.ua/>): «Громадянам»;

- Міністерство юстиції України (<https://minjust.gov.ua/ua>): «Довідкова інформація для громадян та юридичних осіб», «Консультації з громадськістю», «Запит на отримання публічної інформації» та ін. Доступ до інформації передбачає реалізацію права громадян на інформацію, залучення громадян до обговорення проектів нормативно-правових актів. Деякою мірою зв'язки з громадськістю надають широким верствам населення почуття потрібності/затребуваності в управлінні державою, але вони не матимуть впливу на розбудову правової демократичної держави без активної громадської позиції населення й наявності чіткого координаційного центру, яким має стати громада та правова освіта населення України, як ефективний засіб формування активної правосвідомої особистості.

ПО особистості в соціокультурному просторі громади забезпечує чітке усвідомлення громадянином своїх прав, свобод і обов'язків, розуміння того, що людина є найвищою цінністю держави. Сприяє подоланню стереотипу підпорядкуванню громаді у всіх її розпорядженнях і забезпечує принцип співпраці та взаємодії.

Висновки. Таким чином, правова освіта населення громади здійснюється відповідно до Національної програми правової освіти населення України, ґрунтуючись на основних принципах розвитку українського суспільства, закладених в основі державного законодавства і забезпечується органами державної влади на місцях та освітніми установами. Сталий розвиток громади залежить від високого рівня правової культури та правової освіти її мешканців, що належним чином може забезпечити лише ПО.

Вважаємо, що побудова сучасної системи ПО, відповідної до вітчизняної законодавчої бази та європейських стандартів, потребує попереднього узагальнення вже здобутого вітчизняного досвіду, оцінки його позитивних здобутків та неминучих прорахунків. Отже, у свою чергу, виникає необхідність вивчення становлення й розвитку змісту правової освіти в загальноосвітніх закладах України (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) метою визначення недоліків, вивчення педагогічного досвіду та позитивних результатів, для подальшого реформування системи освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамов Л. К. Центр місцевої активності для розвитку громад / Л. К. Абрамов, Т. В. Азарова. – Кіровоград : ІСКМ, 2012.
2. Батов О. Територіальна громада – первинний суб'єкт муніципальної влади в Україні: поняття та ознаки [Електронний ресурс] / О. Батов // Вісник Центральної виборчої комісії України. – 2008. – № 2 (12). – Режим доступу : http://www.cvk.gov.ua/visnyk/pdf/2008_2/visnik_st_13.pdf.
3. Безпалько О. В. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості [Електронний ресурс] / О. В. Безпалько // Соціальна педагогіка. – Режим доступу : http://ebooktime.net/book_157_glava_53
4. Борисовець О. В. Правова освіта та виховання в профільному навчальному закладі. [Електронний ресурс] / О. В. Борисовець. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF->
5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua>
6. Муркович Л. Розвиток форм безпосередньої участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.04 / Л. І. Муркович. – Дніпропетровськ, 2015. – 20 с.
7. Оніщенко Н. М. Правова освіченість у контексті рівнів правової освіти [Електронний ресурс] / Н. М. Оніщенко. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/3413/>
8. Особливості правової освіти в Україні [Електронний ресурс] // Юридична

деонтологія. – Режим доступу :

http://pidruchniki.com/16011013/pravo/osoblivosti_pravovoyi_osviti_ukrayini.

9. Поняття «грумада». Структура грумади. : Центр місцевої активності України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.lacenter.org.ua/2013-09-10-08-52-50/64-2013-09-10-08-51-24/1088--lr-.html>.

10. «Програма правової освіти населення». Постанова КМУ № 366 від 29.05.1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/366-95-п>

11. Програма правової освіти населення Криворізького району на 2012 – 2015 рр. (Рішення Криворізької районної ради Дніпропетровської області № 179 – Х/VI від 28.12.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.kriv-rn.dp.gov.ua/>

12. Степанов В. Ю. Соціокультурний простір сучасності / В. Ю. Степанов // Вісник Харківської державної академії культури. – 2014. – Вип. 43. – С. 104–110. – Режим доступу :

http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2014_43_15.pdf.

13. Требін М. П. Філософія правової освіти в Україні: напрями і перспективи. [Електронний ресурс] / М. П. Требін. – Режим доступу :

<http://eprints.kname.edu.ua/39012/1/33-38.pdf>

14. Указ Президента України «Про національну програму правової освіти населення» від 18 жовтня 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/992/2001/conv>

РЕЗЮМЕ

Высоцкая Л. В. Правовое образование в социокультурном пространстве общества.

В статье актуализировано значение правового образования для устойчивого развития общества, как первичной ячейки социализации личности и основы правового, социального государства. Изучение тематических источников информации, исследуемой проблематики, их анализ, синтез, абстрагирование, конкретизация позволили растолковать понятия «общество», «правовое образование», воссоздать систему правового образования населения и его формы, методы, средства осуществления на местах. Выяснили, что устойчивое развитие общества зависит от уровня правовой осведомленности и правовой культуры личности, что обеспечивается правовым образованием. Перспективой дальнейших исследований является реформирование содержания правового образования, в целях обеспечения его практического значения.

Ключевые понятия: правовое образование, территориальное общество.

SUMMARY

Vysotska L. Legal education in socio-cultural space of the society.

The article mentioned legal education for sustainable community development, as the primary focus of socialization and the basics of legal, social state. Learning content sources, study issues, analysis, synthesis, abstraction, concretization allowed to interpret the concept of “community”, “legal education” play the system of public education and legal forms, methods, means of implementation in the field. Community is a territorial-administrative category. So we often meet in scientific discourse the definition of “local community”, which refers to the administrative unit of the state, which is a union of people within a specific territorial identity and has its own structure, system values with strong and sustainable relationships, which ensure its integrity in terms of transformation of the political, social and

legal reality and integration.

Legal education is a structural component of a comprehensive education in Ukraine that is: the activities of government, justice and education aimed at the development and implementation of destinations, programs, guidelines, mechanisms and methodological information on providing legal education of the population; Complex measures of educational, training and informational nature, aimed at creating appropriate conditions for entry into public legal knowledge and skills; the process of assimilation of legal knowledge and skills in order to create legal awareness and legal culture of the personality for the implementation of the legal existence of the social behavior of the heterogeneous society.

Structural system of education today is a combination of training and educational institutions, which according to law execute unprofessional legal and professional legal education. Legal education of the population of the community is carried out according to the National Program of Legal Education of Ukraine's population, based on the basic principles of Ukrainian society, underpinning national legislation provided by government and local authorities and education institutions. Sustainable community development depends on a high level of legal culture and legal education of its inhabitants that properly can ensure only legal education.

Key words: *legal education, local community.*